

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.1.084/2009/6.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2010. április 15. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A közúti baleset okozásának vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt bűnügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Veszprémi Városi Bíróság 10.B.299/2008/19. számú ítéletét, valamint a Veszprém Megyei Bíróság 2.Bf.391/2009/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s :

A Veszprémi Városi Bíróság 2009. április 9. napján kihirdetett 10.B.299/2008/19. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki közúti baleset okozásának vétségében (Btk. 187. § (1), (2) bekezdés b) pontja). Ezért őt - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - 1 év fogházbüntetésre, és 1 év 6 hónap "B" kategóriájú járművezetéstől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a mellékbüntetés időtartamába történő beszámításról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítéleti tényállás lényege szerint a terhelt a kora esti órákban, - ideális közlekedési és látási viszonyok mellett - vezette személygépkocsiját a város belterületén. Járművével az elágazásnál kívánt balra bekanyarodni. A megállás nélkül megkezdett kanyarodása során nem biztosított elsőbbséget a vele szemben, mintegy 58-60 méter távolságból már jól észlelhető, a felezővonal átlépésekor

tőle 22-23 m távolságban, - a megengedett 50 km/óra sebességet túllépve - kb. 83-88 km/óra sebességgel és bekapcsolt lámpával közlekedő, egyenesen továbbhaladni szándékozó a sértett által vezetett motorkerékpárnak. A sértett motorkerékpárjával kb. 60-65 km/óra sebességgel a terhelt gépkocsija jobb oldalának ütközött, az úttestre zuhant, és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a helyszínen meghalt.

A terhelt terhére 2-2,1 másodperces észlelési-cselekvési késedelem volt megállapítható.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában - az igazságügyi műszaki szakértői véleményt alapul véve - rögzíti, hogy a sértett megengedett 50 km/óra haladási sebességgel történő haladás mellett is csak vészfékezéssel kerülhette volna el a balesetet, míg üzemi fékezés esetén az ütközés kb. 22 km/óra sebességgel történt volna (elsőfokú ítélet 4. oldal utolsó bekezdése). A sértett sebességtúllépése a terheltet nem tévesztette meg, és az észlelést sem zárta ki (elsőfokú ítélet 6. oldal harmadik bekezdés).

A bíróság a terhelt terhére rótt a KRESZ 29. § (1) bekezdésében, valamint a 31. § (5) bekezdés c) pontjában írt közlekedési szabály megszegését. A bekanyarodás szabályait rögzítő közlekedésjogi előírás szerint elsőbbséget kell adni -, ha a KRESZ 28. § (2) bekezdésében foglaltakból más nem következik - a balra kanyarodó járművel az úttesten szemből érkező és egyenesen továbbhaladó, (vagy jobbra) kanyarodó jármű részére. A terhelt szabályszegő magatartása és az emiatt történt baleset halálos eredménye között közvetlen okozati összefüggés áll fenn.

A másodfokon eljáró Veszprém Megyei Bíróság a 2009. szeptember 3. napján jogerős 2.Bf.391/2009/3. számú ítéletével a terheltet előzetes mentesítésben részesítette. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Egyetértve az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával a terhelt terhére rótt a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában írtak megszegését is. Álláspontja szerint a terhelt a sértett sebességtúllépésével összefüggésben azért nem hivatkozhat alappal a 6/1998. büntető jogegységi határozatában foglaltakra, mert a sértettet - figyelmetlensége miatt - egyáltalán nem észlelte, holott annak lehetősége adott volt (másodfokú ítélet 3. oldal második bekezdés).

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt meghatalmazott védője útján nyújtott be felülvizsgálati indítványt, melyet a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott okra alapított. Indítványában túlnyomórészt az alapeljárásban előterjesztett fellebbezésének érveit ismételte meg. Eszerint az eljáró bíróságok

tévesen - az igazságügyi műszaki szakértői véleményben megállapított tények téves értékelése folytán - hivatkoztak arra, hogy a 6/1998. BJE alkalmazásának a terhelt észlelésének hiánya miatt nincs helye. A védő vélekedése szerint a baleset bekövetkezésének egyedüli oka a sértett jelentős mértékű sebességtúllépése volt. Amennyiben a sértett a megengedett 50 km/óra legnagyobb sebességgel közlekedik, úgy a baleset vészfékezés nélkül is elkerülhető lett volna. Ez esetben ugyanis a terhelt járműve a motorkerékpár nyomvonalából már kihaladt volna. Mindezekre figyelemmel a megtámadott határozatok megváltoztatását, a terhelt felmentését, illetőleg a mellékbüntetés kiszabásának mellőzését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.3112/2009. számú írásbeli nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta és a sérelmezett határozatok hatályában fenntartására tett indítványt. A sértett sebességtúllépésével összefüggésben kifejtett álláspontja szerint a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállásból kitűnően a sértett nem csupán azért nem téveszthette meg a terheltet, mert őt egyáltalán nem észlelte, hanem amiatt sem, mert a balra bekanyarodás tényleges megkezdésekor a sértett az útkereszteződést oly mértékben megközelítette, hogy az már a megengedett sebességgel történő haladáshoz képest is a vészfékezéshez tartozó féktávolságon belül volt. Ilyen közlekedési helyzetben - a kanyarodási manőver elhalasztásával - a balesetet kizárólag a terhelt kerülhetett volna el. Ezért a balesethez vezető ok-folyamatban a sértett sebességtúllépésének nem volt relevanciája. A Legfőbb Ügyészség kifejtette továbbá, hogy a KRESZ 29. § (1) bekezdése, illetve a 3. § (1) bekezdésének c) pontja a KRESZ 31. § (5) bekezdésének c) pontjában foglalt rendelkezéshez képest általános magatartási szabályokat rögzít, így megállapításuknak a speciális szabály mellett - nem volt helye.

A terhelt védője a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett írásbeli észrevételében elsődlegesen a terhelt felmentését, másodlagosan a büntetés lényeges enyhítését, a mellékbüntetés mellőzését és a bünygyi költség viseléséről szóló rendelkezés megváltoztatását indítványozta.

A felülvizsgálati eljárásban tartott nyilvános ülésen a védő felszólalásában sérelmezte, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta az igazságügyi műszaki szakértő tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített előadását, miszerint amikor a terhelt meglátta a sértettet, még semmi nem akadályozta balra kanyarodását. Hivatkozott a sértett 50 %-ot meghaladó sebességtúllépésének megtévesztő voltára is.

A Legfőbb Ügyészség képviselője a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, egyebekben továbbra is alaptalannak tartotta.

A terhelt felszólalásában ártatlanságát hangoztatta.

A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. §-ának (1) bekezdésében foglaltak értelmében a tényálláshoz kötöttség érvényesül. E korlátozással függ össze, hogy e rendkívüli jogorvoslati eljárásban az alapügyben eljáró bíróság tényállás megállapítását eredményező bizonyítékértékelő tevékenysége nem támadható.

A felülvizsgálati indítványban a védő az irányadó tényállástól eltérő körülményre hivatkozott: állítása szerint a terhelt balra kanyarodását semmi nem akadályozta, a sértett jelentős sebességtúllépéssel vágott ki a kocsisorból, és váratlanul rohant bele a terhelt kanyarodó járművének hátsó részébe.

Ezzel szemben az irányadó tényállás azt tartalmazza, hogy amikor a terhelt gépkocsijával kb. 20-25 km/óra sebességgel átlépte a felezővonalat, a motorkerékpáros tőle csupán 20-23 méter távolságra volt. A sértett üzemi fékezéssel - a megengedett 50 km/óra sebességgel történő haladás esetén - sem kerülhette volna el az ütközést az elé kanyarodó járművel. Ilyen sebesség melletti vészfékezés esetén is csupán az feltételezhető, hogy az ütközés ereje kisebb mértékű lett volna, vagy a gépkocsi a motorkerékpár nyomvonalából kihalad.

Ebből következően azok a védői érvek, amelyek a megállapítottakkal ellentétes tényállásra, az ítélet megalapozatlanságára, iratellenességére épültek, a felülvizsgálat során jogi relevanciával nem bírtak.

A felülvizsgálati indítvány anyagi jogi jogsértésre történt hivatkozása sem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta az alapügyben eljáró bíróságok álláspontját abban, hogy a halálos eredménnyel járó közlekedési balesethez vezető ok-folyamatot a terhelt figyelmetlenül és szabálytalanul végrehajtott kanyarodása, elsőbbségi szabályt megszegő magatartása indította el.

A közúti baleset gondatlan okozása vétsége kapcsán a közúti közlekedés szabályainak a megszegése és az eredmény közötti okozati összefüggés akkor is megállapítható, ha a terheltnek az ok-folyamatot elindító és az eredményhez vezető KRESZ szabályszegéséhez az elkövetőtől független további közreható ok is társul (EBH.2005.1291.).

A KRESZ 31. § (5) bekezdés c) pontjának I. fordulatában írtak szerint elsőbbséget kell adni -, ha 28. § (2) bekezdésében foglaltakból más nem következik - a balra bekanyarodó járművel az úttesten szemből érkező és egyenesen továbbhaladó vagy jobbra bekanyarodó jármű részére.

Az elsőbbségi szabályok megsértésével okozati összefüggésben bekövetkezett súlyos eredménnyel járó baleseteknél elsődlegesen az elsőbbségadásra kötelezett jármű vezetőjének felelősségét kell vizsgálni (BH.1997.516.).

Az irányadó tényállás szerint a terheltet a KRESZ rendelkezése alapján elsőbbségadási kötelezettség terhelte.

A 6/1998. Büntető jogegységi határozat nyomán követett és kifejezetten az elsőbbségi jog meg nem adásából származó balesetek elbírálása körében következetes bírói gyakorlat szerint a közúti közlekedés szabályai szerint az elsőbbségadásra kötelezett akkor is felelősséggel tartozik az elsőbbségadási szabályok megszegéséért, ha az elsőbbségre jogosult a megengedett sebességet túllépte. Kivételként kizárhatja a felelősséget, ha az elsőbbségadási kötelezettség szempontjából jelentős körülményeket az elsőbbségre jogosult szabályszegése következtében nem észlelhetette, vagy e körülményre nézve az elsőbbségre jogosult megtévesztette.

A felülvizsgált ítélet tényállása szerint a terhelt számára a balra kanyarodás megkezdését megelőzően a motorkerékpáros kb. 58-60 méterre akadálymentes észlelése adott volt. A terhelt azonban figyelmetlensége miatt nem észlelte a sértettet és a kanyarodás végrehajtását határozta el. A balra kanyarodás végrehajtásához szükséges felezővonal átlépésekor a sértett csupán 22-23 méterre járt a terhelttől. A sértett sebességtúllépésének pedig azért nincs jelentősége, mert a terhelt az objektíve észlelhető helyzetben közlekedő motorkerékpárt nem vette észre. Az észlelés hiánya nem a sértett megtévesztő sebességének, hanem a terhelt nagyfokú figyelmetlenségének tudható be.

Mindemellett az elsőbbségi helyzetben közlekedő járművezetőtől a KRESZ rendelkezései nem kívánják meg, hogy a kereszteződésben vészfékezésre készüljön fel. Az elsőbbségre jogosult sértett járművének megengedett sebessége mellett való haladás esetén sem lett volna elkerülhető üzemi fékezéssel a baleset (BH.2007.74.).

Nem vitás, hogy a balra nagy ívben kanyarodó jármű vezetőjének figyelmét a közlekedési manőver során többfelé meg kell osztania. Az elsőbbségi jog megsértésével megvalósuló szabályszegés tényét nem menti azonban, hogy a járművezetőnek nem csak a vele szemben közlekedő és egyenesen továbbhaladó járművekre, hanem annak az útnak a forgalmára is figyelnie kell, amelyre bekanyarodik. A balra kanyarodás biztonságos végrehajtásához a szükséghez képest a járművel meg kell állni, meg kell várni az elsőbbségre jogosultak elhaladását, és csak ezt követően lehet a felezővonalat átlépni. Csak olyan helyzetben lehet megkezdeni a kanyarodást, amelyben a gépjárművezető a közlekedési szituációt biztonságosan áttekintette.

Mindezekre figyelemmel a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására, a cselekmény minősítésére a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül került sor.

A kiszabott büntetés érdemi felülvizsgálatára a védői hivatkozások nem szolgáltatott jogi alapot: a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt feltételek szerint erre ugyanis csak akkor kerülhet sor, ha a büntetés a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő. Ilyen anyagi jogi jogsértést a Legfelsőbb Bíróság nem állapított meg.

Ezért a sérelmezett határozatokat a Be. 426. § alapján hatályukban fenntartotta.

A végzés ellen a Be. 3. § (4) bekezdése szerint a fellebbezés, a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja alapján a felülvizsgálat kizárt. Minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul (Be. 418. § (3) bekezdés). Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság a Be. 421. § (3) bekezdése alapján mellőzheti.

Budapest, 2010. április 15.

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Molnár Gábor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
Kné